

## SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

# IZVEŠTAJ PREPOZNAJE BEZBEDNOSNE SLABOSTI LUKA NA BALKANU

Kontejnerske luke u jugoistočnoj Evropi se sve više koriste za krijumčarenje ilegalne robe, ističe se u izveštaju „Lučke pukotine: Istraživanje pomorskih balkanskih ruta“, koji je danas objavila Globalna inicijativa protiv transnacionalnog organizovanog kriminala. Zbog niza velikih zaplena kokaina, heroina i cigareta od 2018. godine, autori sugerišu da se tradicionalna „balkanska ruta“ krijumčarenja preko kopna dopunjava pomorskim rutama u luke Jadranskog, Egejskog i Crnog mora.

„Čini se da su promenjene metode krijumčarenja“, rekao je koautor Walter Kemp. „Krijumčari traže alternativne puteve zbog mera osmišljenih da ograniče migracione tokove i COVID-19; dislokacije velikih zaplena kokaina u Belgiji i Holandiji; poremećaja izazvanih ratom u Ukrajini.“

Velike zaplene kokaina, koji se obično skriva u kutijama banana, u lukama kao što su Drač (Albanija), Ploče i Rijeka (Hrvatska) i Solun (Grčka) podstiču sumnju da luke jugoistočne Evrope postaju sve privlačnije za krijumčare. Sumnju dodatno pojačavaju i velike zaplene heroina u lukama Konstanca (Rumunija), Koper (Slovenija) i Varna (Bugarska), kao i dugogodišnji problem šverca cigareta, posebno kroz luke Bar (Crna Gora) i Pirej (Grčka).

Na osnovu studija slučaja ovih devet komercijalnih luka u regionu, izveštaj prati glavne rute krijumčarenja i objašnjava tehnike prikrivanja ilegalnih roba. Takođe, bavi se ekosistemom luka i njihovim ranjivostima, te opisuje kriminalne aktere koji deluju u i oko luka. „U nekim lukama izgleda da postoje ćelije kriminalnih grupa koje deluju kao deo širih transnacionalnih mreža“, rekao je glavni autor Ruggero Scaturro. „Nekoliko luka su magneti za kriminal, privlačeći ne samo lokalne kriminalne grupe, već i one iz zemalja bez izlaza na more, a kojima je potreban izlaz na more.“

„Povećana ulaganja u infrastrukturu učiniće balkanske luke privlačnijim za poslovanje, kako legalno, tako i nelegalno. Stoga je važno unaprediti bezbednost regionalnih luka, kao i povećati saradnju između organa za sprovođenje zakona duž balkanskih pomorskih ruta“, dodao je on.

U izveštaju se navodi da se bezbednost luka u jugoistočnoj Evropi poboljšala u protekloj deceniji zahvaljujući većem ulaganju u tehnologiju, usklađivanju sa međunarodnim bezbednosnim standardima, kao i podršci organizacija poput Kancelarija UN-a za borbu protiv droge i kriminala i EUROPOL-a, kao i kroz bilateralnu pomoć. Ali, kao i u drugim lukama širom sveta, korupcija oslabljuje tehnička poboljšanja.

Izveštaj takođe naglašava ranjivost reke Dunav na krijumčarenje. „Dunav je izgleda mrtva tačka i zaslužuje veću pažnju, posebno zbog potencijala za šverc goriva“, rekao je Kemp. „Pretnja koju predstavljaju crna tržišta oko Crnog mora trebalo bi pokrenuti bližu regionalnu saradnju organa za sprovođenje zakona“, sugerirao je on.

Autori takođe preporučuju veću saradnju između lučkih menadžera, policajaca, brodarskih kompanija i carina duž poznatih ruta krijumčarenja, na primer između Latinske Amerike, Zapadne Evrope i Zapadnog Balkana.

„Moramo preći sa pukog posmatranja bezbednosti luka na praćenje i ometanje transnacionalnih tokova”, zaključio je Scaturro.

Kontakt za pitanja i odgovore: Klaudio Landi, [claudio.landi@globalinitiative.net](mailto:claudio.landi@globalinitiative.net)

### **O Globalnoj inicijativi**

*Globalna inicijativa protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (GI-TOC) je mreža profesionalaca koji rade na prvim linijama borbe protiv ilegalne ekonomije i kriminala. Kroz globalnu mrežu opservatorija civilnog društva za ilegalnu ekonomiju, nadgledamo trendove i radimo na kreiranju dokaza za delovanje javnih politika, širenju stručnosti naše mreže i kataliziranju multisektorskih i holističkih odgovora na čitav niz vrsta kriminala. Sa Fondom za otpornost Globalne inicijative podržavamo aktiviste i lokalne nevladine organizacije koje rade u oblastima u kojima kriminal kritično podriva bezbednost, sigurnost i životne šanse ljudi.*